

Економічні науки

УДК 336.021:334(045)

Соловей Надія Василівна

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту
Національний авіаційний університет*

Соловей Надежда Васильевна

*кандидат экономических наук, доцент,
доцент кафедры финансов, учета и аудита
Национальный авиационный университет*

Solovei Nadiya

*PhD in Economics, Associate Professor
National Aviation University*

Притула Катерина Ігорівна

*студентка
Національного авіаційного університету*

Притула Катерина Ивановна

*студентка
Национального авиационного университета*

Prytula Kateryna

*Student of the
National Aviation University*

Федоренко Дарина Леонідівна

*студентка
Національного авіаційного університету*

Федоренко Дарья Леонидовна

*студентка
Национального авиационного университета*

Fedorenko Daryna

Student of the

National Aviation University

**АНАЛІТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ
АНАЛИТИКА ФИНАНСОВЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
ПРЕДПРИЯТИЙ
ANALYTICAL RESEARCH FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
ACTIVITIES**

***Анотація.** У статті розглянуто основні групи показників та основні завдання аналізу фінансового стану, що характеризують його. Висвітлено перелік дій, що сприяють оптимізації фінансового стану підприємства. У роботі висвітлено сутність фінансового стану підприємства та розкрито шляхи його удосконалення у сучасних умовах. Наведено фактори, що впливають на фінансовий стан підприємства. Визначено елементи, що сприяють економічній стійкості підприємства.*

***Ключові слова:** фінансовий стан підприємства, резерви, оптимізація виробництва, ефективність, аналіз, управління.*

***Аннотация.** В статье рассмотрены основные группы показателей и основные задачи анализа финансового состояния, характеризующие его. Приводится перечень действий, способствующих оптимизации финансового состояния предприятия. В работе рассмотрена сущность финансового состояния предприятия и раскрыты пути его совершенствования в современных условиях. Приведены факторы, влияющие на финансовое состояние предприятия. Определены элементы, способствующие экономической устойчивости предприятия.*

Ключевые слова: финансовое состояние предприятия, резервы, оптимизация производства, эффективность, анализ, управление.

Summary. *The article deals with the main groups of indicators and the main tasks of the analysis of the financial condition that characterize it. The list of actions contributing to optimization of the financial condition of the enterprise is highlighted. The essence of the financial state of the enterprise is highlighted in the work and the ways of its improvement are revealed in modern conditions. The factors influencing the financial condition of the enterprise are presented. The elements contributing to the economic stability of the enterprise are determined.*

Key words: *financial state of the enterprise, reserves, production optimization, efficiency, analysis, management.*

Постановка проблеми. Вивчення даної теми пов'язане, в першу чергу, з уточненням поняття фінансових результатів, вдосконаленням системи підвищення фінансових результатів діяльності підприємств. Актуальність вивчення даної проблеми визначається тим, що необхідно підвищити ефективність регулювання фінансових потоків, що нині умовах є досить не простим процесом. Від ефективного управління ними залежить ефективність роботи підприємства та підвищення темпів розвитку і якості його продукції. Тому одним з головних завдань підприємств є відстежування розвитку власного виробничого потенціалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчаючи фінансовий стан підприємства, завжди виникали певні запитання, відповіді на які цікавили багатьох вчених. Найбільш актуальні висновки зі своїх досліджень зробили наступні вчені, зокрема: І. О. Бланк, В. Б. Клевець, Ю. А. Греченко, М. М. Павлишенко, Т. Є. Кучеренко, О. М. Костенко, С. В. Юшко, В. Г. Андрійчук, П. Т. Саблук, В. П. Кодацький, С. О. Кучеркова,

Н. М. Малюга, М. Я. Дем'яненко, О. В. Приказюк та інші [4]. Розгляд наукових видань висвітлює, що на сьогоднішній день недостатньо увагу приділяють науковим та практичним аспектам питань, що стосуються системи фінансових результатів, тим більше в умовах кризи та напруженої воєнної ситуації в країні.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Не дивлячись на те, що розгляд даної теми є досить актуальним в наш час, так як поняття «підприємницька діяльність» не розглядається без показників фінансового результату, вона вміщає в себе безліч питань, які потребують детального розгляду. Нормативно-правова база, за допомогою якої регулюється стан показників підприємства, є не надто досконалою, що й викликає появу проблем. Тому для повного вивчення фінансового результату необхідно звернути увагу на те, яким чином відбувається процес його регулювання .

Формування цілей статті. Головною метою даної статті є вивчення сучасних засобів оцінки фінансового стану підприємства та можливі пропозиції щодо заходів його покращення.

Виклад основного матеріалу. Зауважимо, що проаналізувавши виробничу, фінансову і інвестиційну діяльність, оцінивши доходи і витрати підприємства, прийнявши дієві управлінські рішення, спираючись на достовірність інформації, оцінивши процес ціноутворення і грошових надходжень можна покращити результати діяльності. Розробка методологічних і практичних рекомендацій щодо покращення фінансового стану на підприємствах в Україні мінімізує ризики підприємства і підвищує ефективність діяльності.

Нагадаємо, що існують два основні способи покращення фінансового стану, зокрема підприємство має приносити більший дохід і правильно керувати результатами діяльності. Отриманий прибуток, який ми отримуємо впродовж певного часу є фундаментом стабільного

фінансового стану підприємства. І тому, при оптимізації фінансового становища організації необхідно намагатися, перш за все, забезпечити прибутковість діяльності підприємства [3].

Для того, щоб покращити фінансові результати та забезпечити реалізацію наявних резервів, можна застосувати наступні заходи, які будуть корисними, як в короткостроковому так і в довгостроковому періоді:

- переглянути і усунути причини виникнення надмірних витрат фінансових ресурсів на матеріальні та інші витрати діяльності;
- встановити на підприємстві системи фінансового обліку для витрат по окремим групам товарної продукції;
- збільшити кількість реалізації оптової товарної продукції на складі;
- запровадити цінову політику, пристосовану до відповідних груп покупців;
- розвиток дієвої та ефективної реклами;
- проводити програми і курси по навчанню і підготовці кадрів, удосконаленню їх кваліфікаційних можливостей;
- здійснити ряд заходів, які допоможуть матеріально стимулювати персонал і зменшити затрати;
- використовувати систему штрафів і покарань працівників при порушенні трудової або технологічної дисципліни;
- контролювати стан умов зберігання і транспортування готової продукції [5].

Застосування вище перелічених заходів сприятиме реалізації наявних резервів та підвищить рівень роботи підприємства, що, в свою чергу, покращить фінансові результати роботи організації в цілому.

Зокрема, важливу роль в підвищенні прибутку відіграє дотримання рівня економії на певних ділянках виробничо-господарської діяльності підприємства, що дає змогу заощадити певні ресурси та резерви. Це

проявляється в зменшенні витрат матеріальних ресурсів на виготовлення продукції, на обслуговування виробництва та інших мало дієвих та малоефективних витрат.

Зазначимо, що одним із шляхів ефективної оцінки фінансового стану підприємства має бути періодичне надання менеджерам організації правдивої і неупередженої інформації про стан діяльності фірми, для проведення аналізу та формування власних висновків щодо покращення існуючих результатів. Для прийняття дієвих управлінських рішень менеджери після обробки отриманої інформації, повинні порівняти її з показниками минулих періодів власного виробництва та виробництва підприємств - конкурентів. Адже такий процес дає змогу дослідити рівень власного виробництва порівняно з іншими та визначити причини покращення чи погіршення результатів діяльності роботи. Завдяки цьому можна визначити власні недоліки - на прикладі конкурентів [2].

Якщо завданням є, те щоб підприємство працювало ефективно і взаємодіяло з іншими організаціями, то необхідно слідкувати за тим, щоб показники оцінки фінансового стану були такими, які б задовольняли співпрацю цих підприємств.

Отже, для того, щоб визначити економічний потенціал та забезпечити позицію на ринку з боку конкуренції використовується загальна оцінка фінансового стану підприємства. Основою створення необхідної бази для прийняття рішень застосовується оцінка майнового та фінансово-економічного стану організації [2].

Для підвищення рівня фінансового стану підприємства потрібно знайти раціональне співвідношення власного і позикового капіталу, що має зменшити фінансові ризики та максимізувати рентабельність. Існує система заходів, які зменшують фінансові зобов'язання і збільшують грошові активи. Вони представляють собою механізм фінансової стабілізації і покращують ліквідність підприємства.

Від збутової політики підприємства залежить яке місце воно займає при високій конкуренції. Підсиливши маркетингову діяльність з просування продукції, якщо вона є конкурентоспроможною за рахунок ціни та якості, можна покращити фінансовий стан організації. Важливим є те, що застояну продукцію на складах товаровиробники можуть реалізовувати, так як це теж підвищить рівень фінансового стану виробництва. Наприклад, створення точок роздрібною торгівлі сприяє розширенню ринків збуту. Вище зазначені дії призведуть до збільшення прибутку та капіталу підприємства. На нашу думку, впровадження цих методів мають позитивний вплив, суть якого в тому що скорочується термін реалізації товару і швидше відбуваються розрахунки з кредиторами, але повністю це не вирішує всі проблеми.

Можна назвати декілька напрямків покращення фінансового стану підприємств. Одним з яких - є збільшення грошових надходжень на рахунок підприємства. Це забезпечує економічне зростання і підприємство може вести розрахунки з банком для фінансування власної діяльності, які доступні лише тим підприємствам, в яких показники відповідають нормі. Збільшення коштів можна забезпечити завдяки реалізації зайвих виробничих і невиробничих фондів, і можливості здачі їх в оренду [1]. Наступним вагомим кроком є впровадження нових видів продукції, яке приверне увагу споживачів, а також збільшення виробництва затребуваних товарів, що позитивно вплине на економічний стан підприємства.

Якщо підприємство не отримує прибуток, який забезпечує зміцнення матеріально-технічної бази, фінансові показники підприємства не можуть бути стабільними. Пошук резервів проводиться шляхом точного аналізу всіх елементів його діяльності.

Щоб залучити внутрішні резерви необхідно провести зміну структури активів балансу наступними методами: використання прихованих резервів, зворотного лізингу, здачі в оренду основних фондів,

які не на всю потужність використовуються у виробництві, налагодження структури розміщення оборотного капіталу, видів сировини та матеріалів, позбавлення від нерентабельних структурних частин.

Прогнозування і моніторинг покращують фінансовий стан оскільки для ефективного впливу на формування показників господарської і діяльності, ми маємо враховувати інформацію про стан організації та її зміни. Сталість економічних показників передбачає своєчасний контроль стану організації, впровадження планів щодо вирішення ситуаційних завдань, здійснення індивідуальних заходів для вирішення проблем, розробка планів виходу із небезпечних для підприємства ситуацій, застосування рішень при виході ситуації з-під контролю, мотивація всіх робітників на виконання плану [2]. Максимізація прибутку від реалізації також входить до цих рішень. Тобто, чим більша виручка, тим більший обсяг реалізації продукції та її цін. Щоб збільшити обсяги продажу продукції, треба налагоджувати збутову діяльність організації.

Зменшення собівартості покращує платоспроможність підприємства. Будь-яке підприємство має власні фактори, які мають вагомий вплив на собівартість, а саме обсяг та асортимент виготовленої продукції, технічний оснащення виробництва, умови праці, ціна продукції, що реалізується. Для того, щоб знизити собівартість необхідно зекономити певні види ресурсів. При зниженні затрат праці при виготовлені продукції та збільшені продуктивності праці, можна досягнути бажаних результатів. Найголовніші з них – це впровадження зменшення кількості живої праці у виробництві та заміна її на автоматизовану, а також впровадження новітніх технологій, застосування модернізованого обладнання.

Зауважимо також, що стабільна робота підприємства залежить від якості сировини, яку надають постачальники. Оптимізація обсягів дебіторської заборгованості також покращує роботу організації [4]. Стабілізації обсягів дебіторської заборгованості сприяють оптимальні

строки платежів і розрахунків зі споживачами. Відстрочений платіж споживачам підвищує обсяг реалізації продукції, але є ризик появи додаткових витрат пов'язаних з банківськими кредитами.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Фінансовий стан підприємства — це загальне поняття, яке впливає, з того, що всі елементи фінансових відносин підприємства, повинні взаємодіяти між собою, відображати наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів. Інформація отримана від аналізу фінансового стану підприємства дає змогу його оцінити іншим суб'єктам ринку. Загальна оцінка фінансового стану підприємства визначає економічний потенціал суб'єкта, визначає його місце на ринку в конкурентних умовах. Подальші дослідження параметрів призводять до покращення фінансового стану організації, вирішення проблем, здійснення комплексного аналізу.

Головним завданням оцінки фінансового стану підприємства є вчасне виявлення та ліквідація недоліків фінансової діяльності, прийняття дієвих рішень для покращення фінансового стану підприємства та запобігання його банкрутства.

Бажаний результат можна отримати надавши покупцям відчуття вигоди - дещо знизити ціни та задіяти рекламу. Всі підприємства не можуть діяти за одними й тими ж принципами і методами для підвищення власних показників. Кожне підприємство повинно відштовхуватись від особливостей виду своєї діяльності та виробленої продукції при застосуванні даних методів.

Література

1. Вакуленко, Т.Г., Аналіз бухгалтерської (фінансової) звітності для прийняття управлінських рішень / Т. Г. Вакуленко, Л. Ф. Фоміна. - СПб.: Видавничий дім Герда, 2015. - 288 с.

2. Крейніна, М.М. Фінансовий стан підприємства. Методи оцінки./М.: ІКЦ «ДІС», 2013. - 224 с.
3. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навч. посіб. – К.: Вища шк., 2014. – 278 с.: іл.
4. Павлишенко М.М. Значення прибутку підприємства в ринковій економіці//Науковий вісник.– 2017. – №5. – С. 45-53.
5. Тесленко Т. І.Аналіз фінансових результатів: проблеми та шляхи вдосконалення / Бізнес Інформ. – 2013. – №4. – С. 356-360.

References

1. Vakulenko, T.Gh., Analiz bukhghaltersjkoji (finansovoji) zvitnosti dlja pryjnattja upravlinsjkykh rishenj/ T. Gh. Vakulenko, L. F. Fomina. - SPb.: Vydavnychyj dim Gherda, 2015. - 288 s.
2. Krejnina, M.M. Finansovyj stan pidpryjemstva. Metody ocinky./M.: ІКС «DIS», 2013. - 224 s.
3. Mec V.O. Ekonomichnyj analiz finansovykh rezuljtativ ta finansovogho stanu pidpryjemstva: Navch. posib. – K.: Vyshha shk., 2014. – 278 s.: il.
4. Pavlyshenko M.M. Znachennja prybutku pidpryjemstva v rynkovij ekonomici//Naukovyj visnyk.– 2017. – #5. – S. 45-53.
5. Teslenko T. I.Analiz finansovykh rezuljtativ: problemy ta shljakhy vdoskonalennja / Biznes Inform. – 2013. – #4. – S. 356-360.